

"No entenc res de cinema"

La catalana Candela Peña és una de les actrius amb més personalitat de l'últim cinema fet a l'estat espanyol. Ara habita a les pantalles amb un film frugal, 'De qué se ríen las mujeres', però el seu nervi interpretatiu li assegura un futur molt magnètic.

Quan es deia Pilar vivia a Barcelona lligada als seus pares, propietaris d'un bar. Ara es diu Candela i viu a Madrid, i sembla que encara porta cosit a la pell el sabor a quotidianitat d'uns gustosos calamars a la romana. Ha fet evolucionar la seua imatge, i això es pot observar en les pel·lícules en què ha anat participant. S'ha modelat fins convertir-se en una jove atractiva i al dia —el *piercing* al melic ho indica— que no dóna la impressió de llunyania que acompanya moltes actrius. Provoca un desig accessible entre els homes i la identificació en moltes dones de la seua generació. És rotunda, un transmissor d'electricitat, però té bombolles de fragilitat omplint-li el fons dels ulls. Signe que als vint-i-tres anys, el cinema és una parafernàlia que no resulta fàcil de digerir. Signe que Pilar encara omple el cos de Candela.

Fa sis anys que manté una relació amb l'actor Juan Carlos Vellido, el seu acompanyant perenne en festes i festivals. Als dos se'ls pot veure a *De qué se ríen las mujeres*, la primera pel·lícula dirigida per Joaquim Oristrell, el guionista habitual del director Manuel Gómez Pereira (autor de *Boca a boca* i *El amor perjudica seriamente la salud*, entre d'altres). Juan Carlos té un paper curt, Candela un paper protagonista. Ella és un dels pocs mossos saludables d'una comèdia narrativament fallida que, en canvi, funciona bastant bé en taquilla. Candela Peña pot donar més, ja ho ha demostrat abans.

—Com definiria *De qué se ríen las mujeres*?

—És la història de tres còmiques que es riuen dels homes i d'elles mateixes, i això està molt bé.

—El rodatge a Benidorm va ser molt plaçid, no?

—Sí. Jo coneixia Benidorm de quan era nena, perquè hi vaig anar de vacances. Ens ho vam passar molt bé, rigüerem molt.

—Oristrell va quedar molt satisfet, i diu que li agradaria continuar treballant amb vostè. Com el va conèixer?

—Per una intervenció que vaig tenir a *Boca a boca*, una pel·lícula amb guió seu. Interpretava una noia que treballa en un telèfon eròtic.

—Ah, sí, recorde el paper. És cert que el cinema li ha ajudat a superar la seua natural timidesa, que es va acostar a aquesta professió per això?

—És que jo... no faig referència a la meua relació amb el cinema com una introducció premeditada, encara que algú hagi escrit el contrari. Jo feia de petita ballet clàssic i espanyol, i tinc fins a tercer en l'Institut del Teatre de Barcelona. Però la voluntat de ser actriu em venia de la tele, de veure un personatge que feia Beatriz Carvajal en l'*Un, dos, tres*, que es deia La Pelos i era una prostituta. A mi m'encantava imitar-la i em passava tot el dia amb una bossa a la mà. No obstant això, és cert que hi ha una part de mi on no m'agrada que ningú entri. I en el cinema la mostro, en les pel·lícules he fet coses que mai m'hagués imaginat fent.

—Per exemple en el seu paper en *Días Contados*, d'Imanol Uribe,

on, precisament, feia de prostituta. I de ionqui

—Uff, sí, sí. Fins i tot jo, en qüestió de nois, he estat sempre una mica lenta. Recordo que el primer bes me'l van fer en una classe d'interpretació, i ja era més vella que Maria Martillo. Extreure coses de mi sempre ha tingut a veure amb la interpretació. Abans de *Días contados*, jo havia presentat el club de fans de alguns concursos del programa musical *Sputnik*, de

"Les escenes de sexe són molt delicades. Penses que has de sentir molt amb l'actor que tens enfront, però quan veus que alguna cosa es va movent per baix dius, no! no pot ser! ... jugues amb pors afegides a les que tens en altres escenes."

REBECA CRESPO

TV3. Una amiga i jo anàrem al càsting i ens van veure tan *pirades* que crearen expressament aquest espai dins de *Sputnik* perquè poguérem fer la mona.

—Pensava que vostè havia deixat Barcelona de petita.

—No. Només fa quatre anys que visc a Madrid,estic allí des de nou mesos abans de fer *Días contados*.

—I li abellia fer un personatge tan dur com el del film d'Uribe per a començar?

—Em va semblar una passada. Vaig passar cinc mesos preparant-lo amb putes i toxicòmans. Jo amb el cavall no havia tingut relació directa. Saps que existeix, i coneixes gent que en consumeix. Però els tipus de cavall, com es compra cadascun, el rotllo que dona... jo no en tenia ni idea.

—L'heroïna a més a més és tot un univers.

—Oh, sí, té molta mística. Hi ha com un ritus a l'hora de *posar-se*. Alguns ionquis no es llaven perquè les restes d'heroïna no abandonin mai el cos. Uns es *posen* cavall pur. Altres el tallen amb cocaïna només per experimentar... És un cosmos. Però res és tan fort com menjar-li la polla a un tio per mil duros només per poder *picar-te*. Va ser un cop estar prop de gent així.

—Va traure coses en clar d'aquest acostament?

—Sóc molt més tolerant, i crec que cadascú pren certes decisions perquè li dona la gana. He vist que molts dels *marrons* que viuen els ionquis es produeixen perquè les drogues no estan legalitzades i que cadascú tria la sortida que té més a prop segons el dolor que porta dins. Jo no puc dir a una persona que està més sola que la una que no es col·loqui amb cavall, encara que penso que això només pot portar-li la ruïna. Però potser per a ell, és l'única vida que se sent capaç de viure.

—I com afronta la creació d'un personatge? Els filtra a través seu, a través de la seua ànima?

—Tots els actors tenim una cuineta interna on fregem els personatges. Però no pots posar-te en una màquina del temps per veure com caminava Elicia (*parla del paper que va interpretar a La Celestina, una gran producció de Gerardo Vera*) o com cardaven en el segle setze. Tots portem dins una persona supersolitària, o una puta o una assassina, i els actors estem obligats a ajuntar aquesta mena d'aspectes interiors amb els perfils que dominen en els personatges que hem d'interpretar.

—A *La Celestina* tornà de nou a interpretar una prostituta, però per primera vegada amb escenes sexuals. En va quedar contenta?

—Sí. Les escenes de sexe són molt delicades, sobretot si tens complexos respecte al teu cos. És molt dur quedar-se en conill davant d'un equip, i, a més a més els actors sempre estem en la batalla de voler fer-ho tot de la manera més real possible. Penses: he de sentir molt amb aquest actor que tinc enfront; però quan estàs molt a prop de l'actor i t'adones que alguna cosa s'està movent per baix, dius no! no pot ser! alto!.. Jugues amb unes pors afegides a les pors que mescles en altres escenes.

—Però tot i aquestes pors, pesen més les satisfac-

cions que li aporta el cinema que els maldecaps que duu afegits, no?

—I tant, jo al·lucino creant personatges. L'única contrapartida real que tens és la pèrdua de certa llibertat, de l'anonimat. M'agradaria saber que si un dia vull, puc posar-me un tanga i anar a patinar a El Retiro sense que ningú em conegui. De totes maneres, tampoc no crido massa l'atenció, només si vaig amb Silke, ha, ha (*es refereix a la reveladora actriu amb què va treballar a Hola, estás sola? d'Iciar Bollaín*).

—Per què a la majoria d'entrevistes seues apareix el nom de Silke? Tan amigues són?

—Per explicar la nostra relació hauria d'explicar com és Silke, i no em correspon a mi fer-ho. Però a la pel·lícula d'Iciar Bollaín passàrem una experiència de treball molt forta, i d'aquí ha nascut una amistat intensa. El que passa és que Silke és una tia que amb molts pocs treballs s'ha pogut col·locar al centre de

Candela Peña va debutar amb la pel·lícula 'Días contados', on va interpretar brillantment el paper d'una prostituta heroïnòmana. Després ha participat a *Hola, estás sola?*, *Boca a boca*, *La Celestina* i *De qué se rien las mujeres*.

REBECA CRESPO

Candela Pena apareix amb Silke en l'últim Festival de Cinema de Peníscola. Allí, uns paparazzi van intentar fotografar-la en la platja el mateix dia en què va ser premiada com la millor actriu de l'any.

l'huracà i les persones que estem a prop ens sentim esquitxades per aquesta expectació. De vegades està bé i de vegades no.

Una de les ocasions en què "no va estar bé" va tenir lloc en el festival de cinema de Peníscola de l'any passat, quan uns paparazzi van intentar fotografiar Candela Pena en el moment en què era a la platja posant-se el biquini per anar a banyar-se amb Silke. Això li va afectar bastant, tot i que va guanyar el premi del festival a la millor actriu per *Hola, estás sola?*, film què va interpretar entre *Días contados* i *La Cestina*. Aquell incident va ser com un reflex de la

seua vinculació a la pel·lícula, que es va definir per un rodatge molt tens.

—*Què va passar en el rodatge d'Hola, estàs sola?*

—Era el primer paper protagonista de Silke i meu. Treballàvem dotze hores cada dia durant sis setmanes. Va arribar un moment en què vaig tenir una baixada. Em vaig desinflar. Com un pneumàtic. No parava de plorar. Em moria, no podia més. Va ser molt bèstia, rodàvem en quatre ciutats diferents. Era massa responsabilitat. Em vaig refer molt a poc a poc.

—*Icía Bollaín té fama de ser molt severa.*

—I és cert. Però Icía, a banda de directora és actriu i això ho condicionava tot. Has de tenir en compte que la pel·lícula era la història de dues ties. No hi havia més. I si nosaltres no estàvem molt bé, doncs és una enorme putada per a la pel·lícula. I ella va estar molt pendent d'això. Jo vaig passar per una lluita constant de dir, hòstia, és que no sé què més fer, no sé què puc donar més. Sí, Icía va ser molt exigent, però comprenc que era el paper que li tocava.

—*Ella i altres directors nous podrien canviar les estructures del cinema fet a l'estat espanyol?*

—No. Els directors joves no tenen res a veure entre sí, no poden ser un relleu. Hi ha camp per a tots, per als d'abans i per als d'ara. Es com els actors, cadascun és un món. Jo sóc de les que acaba la pel·lícula i encara continua llegint el guió, sóc molt obsessiva, i actuar per a mi és pur heavy metal, un rotllo superfort. Però n'hi ha d'altres que es distancien, són com el glaç i també fan el seu treball molt seriosament.

—*I quin tipus de cinema li agrada?*

—Saps? És que jo no entenc res de cinema. Vaig a les sales de projecció i sé si una pel·lícula m'agrada o no, però no sé si està ben rodada, si hi ha molts plans seqüència..., sé si m'arriba o no, però no hi ha només un tipus determinat d'històries que m'agradin. Et diré més: jo no sabia qui era Imanol Uribe quan vaig fer les proves per a *Días contados*. Potser quedo malament, però és així.

—*No es preocupe: queda autèntica.*

Joan M. Oleaque

Dialectologia

Joaquim Viaplana

Aquest llibre ha estat concebut com un curs de dialectologia general. Pensat per a estudiants de dialectologia i per a tots aquells que volen familiaritzar-se amb la varietat dialectal de les llengües, pot ser útil també a tots els professionals del ram.

Universitat de València
"Biblioteca Lingüística Catalana", 21

El misteri de l'andana

Mercè Viana

Clara i Borja pugen a una andana abandonada en una casa gran del poble on viu la iaia. Es tracta d'un indret misteriós on els protagonistes viuran una aventura d'allò més increïble. Vols acompanyar-los?

Il·lustracions de Fina Ciscar

Edicions del Bullent
"Estrella de mar", 10

Primera fuga

Valentí Puig

A *Primera fuga* Valentí Puig ens fa tornar a la seva ciutat, Palma de Mallorca, a l'estiu de l'any 1961. La veiem amb els ulls d'un adolescent que observa les fragilitats i les conseqüències de la vida adulta.

Edicions 62
"El Balanci", 301